

Bekentenissen van een leraar

Zijn leraren subjectief in het geven van cijfers? Worden meisjes voorgetrokken? Worden er grappen gemaakt over ouders? Twee docenten klappen voor J/M uit de school.

D

at er wel eens kinderen onterecht zijn blijven zitten, omdat de leraren fouten hadden gemaakt bij het nakijken, weet Erik zeker. Erik (47) is biologieleraar op een middelgrote scholengemeenschap in het oosten van het land. 'Het cijfersysteem is zo ingewikkeld geworden met het Studiehuis, dat er wel eens iets misgaat. Leerlingen hebben verschillende vakken en onderdelen, die allemaal verschillende normeringen hebben. De normering hangt af van de periode, of het werk samen met anderen is gemaakt, het vak onderdeel is van een cluster, en noem maar op. We geven ook tweetalig onderwijs, de Engelstalige vakken moeten dan allemaal voldoende zijn. Maar als je niet de tweetalige variant doet, geldt die voorwaarde weer niet. ►

'Nakijken en cijfers geven is zo subjectief als de pest'

Het kan ook gebeuren dat een leraar een cijfer verkeerd invoert. Een toets had niet twee keer moeten tellen maar drie keer, want het is periode 4 in plaats van 3. Meestal komen we er wel achter. Maar ja, als de leraar een fout maakt en ook de leerling niet oplet en niet narekent...'

Voortrekken

Volgens Freek (39), leraar Nederlands op een vmbo in de Randstad, wordt er vaker juist in het voordeel van de leerling gecijferd. 'Pedagogisch cijferen noemen we dat hier. Op de een of andere manier wordt het gedrag in het cijfer meegenomen. Dit is toch

het vmbo. Als je normaal doet, ben je eerder uitzondering dan norm. Een leerling die van goede wil is en zijn best doet, gun je meer. Je zult eerder omhoog afronden dan omlaag. Nakijken en cijfers geven is zo subjectief als de pest, je kunt antwoorden wijs interpreteren. Zeker als de leerling allochtoon is en zijn Nederlands niet zo goed.'

Erik heeft dezelfde ervaring. 'Ik probeer eerlijk te zijn, maar bij een positieve leerling die goed heeft gewerkt, ga je eerder zoeken of je nog een punt kunt vinden. Ik ben op een gegeven moment anders gaan nakijken. Als ik de naam van een heel lastige leerling boven een toets zag staan, keek ik juist extra kritisch na. Nu kijk ik horizontaal na, eerst alle vragen 1 bij iedereen, dan vraag 2 en zo verder. Op die manier ondervang je het.'

Heel lastige leerlingen, Freek en Erik zijn het er allebei over eens, dat zijn toch eerder jongens dan meisjes. De conclusie dat meisjes in het voordeel zijn, is snel gemaakt. 'Ik waarschuw altijd dat meisjes worden voorgetrokken,' lacht Erik. 'Ze zijn over het algemeen makkelijker in de klas qua gedrag. Voor de leraar dan. Een leuk meisje dat vrolijk lacht of behulpzaam is en de microscooptafel terugbrengt, dat kan een potje breken.'

Verliefd op een leerling

Voor leerkrachten is het niet altijd even makkelijk om neutraal te blijven tegenover de meisjes in de klas. 'Sommige meisjes zijn heel geraffineerd, maken gebruik van wat ze in huis hebben. Voor jongere docenten kan het moeilijk zijn om daar mee om te gaan,' zegt Erik. 'Het leeftijdsverschil is maar een paar jaar, ze komen in dezelfde uitgaansgelegenheden. Toen ik begon, was ik 24 en maakte ik soms

ook getinte grappen. Nu is het veel strenger. Vroeger kon het gebeuren dat iedereen wist dat een leraar iets met een leerling had, maar dat er niets over werd gezegd. Ik weet van een leerlinge die snel via de achterdeur het huis verliet toen de directeur bij een leraar op bezoek kwam. Daar word je nu hard op afgerekend.'

Volgens Freek gebeurt het regelmatig dat vrouwelijke leerlingen een leraar erg leuk vinden of zelfs verliefd zijn. 'Die blijven dan hangen na de les of zoeken de leraar na school op.' Flirten met een meisje van 16 vindt hij niet kunnen: 'Als ik het hoor, zeg ik er altijd wat van.' 'Er zijn collega's,' weet Erik, 'die in vergelijking met andere docenten iets vrijer in de omgang met meiden zijn. En bijna iedereen kent wel een verhaal van een leraar die een relatie aanging met een ex-leerlinge.'

I love pussy licking

Op de school van Erik geldt een kledingvoorschrift: geen strandkleding. Geen te korte rokjes, mouwloze shirts, slippers. 'We mogen leerlingen naar huis sturen als de kleding niet passend is. En dan nog verbaas ik me erover hoe sommige meiden zich kleden. Wel binnen de regels, maar dan komt er een string boven de broekrand uit. Hoe kan iemand die achter je zit dan zijn hoofd bij zijn werk houden? Het zijn allemaal jongens propvol hormonen. Als ze zoiets zien, wordt examen doen wel moeilijker!'

Freek zegt er zelf meestal niets van als een meisje uitdagend gekleed is. Dat laat hij aan een vrouwelijke collega over. 'Ik doe mijn best mijn mond te houden. Ik bespreek het met mijn collega en die spreekt het meisje aan. Anders krijg je voor je het weet een opmerking als: "Viezerik, zat je er naar te kijken!"'

Op zijn vmbo mogen leerlingen geen petten of mutsen op in school. 'Maar wat ze soms op hun T-shirts hebben staan... Ik zag eens een jongen lopen met op zijn shirt *I love pussy licking*. Hoe kom je dan je huis uit? Zien die ouders dat niet? Toen ik het die jongen vroeg, bleek dat ze het wel gezien hadden. Alleen spraken ze geen Engels.'

Gal spuien

Leerkrachten op het voortgezet onderwijs hebben veel minder te maken met ouders dan hun collega's in het basis-onderwijs. 'Gelukkig maar,' vindt Erik.

Een leuk meisje dat vrolijk lacht of behulpzaam is, kan een potje breken'

'Ik probeer ook altijd ouders te weren als we op excursie gaan. Gaan ze op je vingers kijken. Dat moet ik echt niet hebben. Het kan er soms pittig aan toe gaan. Als een leerling over de schreef gaat, kan ik verbaal flink uithalen. Het tere kinderzieltje kan mij dan niet veel schelen. Ik ben voor hen verantwoordelijk, dan moet iemand geen gekke dingen gaan doen.'

Meestal blijft het contact met ouders beperkt tot de ouderavonden. Maar er zijn ouders die meer contact willen. Prima, vinden Erik en Freek. 'Maar je hebt van die ouders die denken dat ze in en uit kunnen lopen wanneer zij willen,' verzucht Erik. 'We waarschu-

wen elkaar als ze op de gang staan te wachten en maken er grappen over. Bij ons op school noemen we eentje de Plakker, die duwde een lerares omver om bij de directeur te komen.' Leraren lijken soms erg op hun leerlingen. Over en weer worden bijnamen verzonnen. Over uiterlijk of eigenaardigheden, er is altijd wel wat te vinden.

'Natuurlijk hebben wij ook bijnamen voor onze leerlingen,' zegt Erik. 'We hadden een jongen waar we op het criminele vlak last van hadden. En hij had een enorme gok. Die heette in de lerarenkamer dus De Neus. Een ander heette de Stille. Ook een crimineeltje.' 'In de lerarenkamer wordt niet pedagogisch gepraat,' beaamt Freek. 'Als de deuren dicht zijn, kunnen leraren hun gal spuien als dat nodig is. Maar in een vergadering accepteer ik dat niet.'

Seksuele voorlichting

De meeste schik met zijn leerlingen heeft Erik altijd bij de lessen seksuele voorlichting. 'Daar kan ik mijn foute grappen in kwijt. Bovendien let echt iedereen dan goed op! Laatst vroeg een jongen of ik ook seksboekjes mee had. Ik zei van niet, maar dat hij maar eens in het nachtkastje van zijn vader moest kijken. Zijn vader was *not amused*. Ik heb wel een prachtige collectie foto's van geslachtsziekten. Vinden ze heel interessant. Hopelijk steken ze er ook nog wat van op.' ●

Erik en Freek zijn verzonnen namen. Erik is 47 en werkt op een middelgrote scholengemeenschap in het midden van het land. Met zijn 23 jaar leservaring is hij een oude rot in het vak. Freek (39) werkt nu een jaar of acht in het onderwijs als leraar en mentor op een vmbo-school in de Randstad.